

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION AS A FACTOR IN DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE MUSICAL ART SPECIALISTS

У статті здійснено комплексний аналіз інтернаціоналізації вищої освіти як ключового чинника формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва. На основі системного підходу проаналізовано теоретико-методологічні засади інтернаціоналізації освітнього простору, визначено її багатовекторний вплив на трансформацію традиційних освітніх моделей та суттєве підвищення вимог до іншомовної підготовки здобувачів освіти в контексті глобалізаційних процесів.

Доведено, що іншомовна професійна компетентність виступає фундаментальною умовою ефективної професійної діяльності у глобалізованому середовищі, особливо у сфері музичного мистецтва. Встановлено, що специфіка професійної діяльності музикантів у міжнародному контексті вимагає не лише досконалого володіння професійною термінологією та лексикою іноземною мовою, але й розвинених навичок міжкультурної комунікації, здатності до професійного діалогу в полікультурному мистецькому просторі.

Окреслено та науково обґрунтовано структуру інтернаціоналізованого освітнього простору сучасного закладу вищої освіти. Визначено, що такий простір забезпечує комплексну та ефективну іншомовну підготовку майбутніх музикантів через синергетичну інтеграцію трьох ключових компонентів: просторово-предметного, соціально-партнерського та психодидактичного.

Запропоновано перспективні напрями подальших досліджень, серед яких: розробка міждисциплінарних моделей формування іншомовної професійної компетентності через інтеграцію лінгвістичних, музикознавчих і педагогічних знань; вивчення ефективності цифрових технологій у розвитку мовних навичок музикантів; створення інноваційних освітніх компонентів для розвитку професійної іншомовної компетентності; дослідження міжнародних практик академічної мобільності та їхнього впливу на професійний розвиток майбутніх фахівців мистецької сфери.

Результати дослідження можуть бути корисними для викладачів, науковців, освітніх менеджерів та розробників освітніх програм, які займаються питаннями професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, зокрема у контексті удосконалення іншомовної підготовки та інтеграції міжнародних освітніх практик у навчальний процес.

Ключові слова: інтернаціоналізація вищої освіти, іншомовна професійна компетент-

ність, музичне мистецтво, міжнародна академічна мобільність, міжкультурна комунікація.

The article presents a comprehensive analysis of the internationalization of higher education as a key factor in the formation of foreign language professional competence of future musical art specialists. Based on a systemic approach, the theoretical and methodological foundations of the internationalization of the educational space are examined, and its multifaceted impact on the transformation of traditional educational models and the significant increase in requirements for students' foreign language training in the context of globalization processes is determined. It is proven that foreign language professional competence serves as a fundamental prerequisite for effective professional activity in a globalized environment, particularly in the field of musical art. It is established that the specifics of musicians' professional activity in the international context require not only proficiency in professional terminology and vocabulary in a foreign language but also well-developed intercultural communication skills and the ability to engage in professional dialogue within a multi-cultural artistic environment.

The structure of the internationalized educational space of a modern institution of higher education is outlined and scientifically substantiated. It is determined that such a space ensures comprehensive and effective foreign language training of future musicians through the synergistic integration of three key components: spatial-material, social-partnership, and psycho-didactic.

Prospective areas for further research are proposed, including: the development of interdisciplinary models for forming foreign language professional competence through the integration of linguistic, musicological, and pedagogical knowledge; the study of the effectiveness of digital technologies in enhancing musicians' language skills; the creation of innovative educational components for the development of professional foreign language competence; and the exploration of international academic mobility practices and their impact on the professional development of future specialists in the arts.

The research results may be useful for teachers, researchers, educational managers, and curriculum developers involved in the professional training of future musical art specialists, particularly in the context of improving foreign language training and integrating international educational practices into the educational process.

Key words: internationalization of higher education, foreign language professional competence, musical art, international academic mobility, intercultural communication.

УДК 37.041:005.336.2:[37.011.3-051:78]
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/82.1.2>

Лю Шаньнань,
аспірантка кафедри педагогіки
Державного закладу «Луганський
національний університет імені Тараса
Шевченка» (Полтава, Україна)

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Постановка проблеми та її актуальність. Інтеграція України до європейського освітнього простору та світової освітньої спільноти висуває нові вимоги до якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти. У цьому контексті однією з найбільш значущих трансформацій є інтернаціоналізація вищої освіти, яка передбачає системне впровадження міжнародних компонентів у навчальні програми, активізацію міжнародної академічної мобільності, розробку та реалізацію спільних освітніх ініціатив та академічних програм. Ці процеси суттєво модифікують традиційні освітні моделі та створюють нові виклики для всіх учасників освітнього процесу, особливо для здобувачів вищої освіти, яким необхідно розвивати здатність до ефективної адаптації в міжнародному середовищі, що неможливо без високого рівня іншомовної професійної компетентності.

Інтернаціоналізація виходить далеко за межі простого географічного розширення академічних можливостей – вона ініціює глибинні зміни в змісті та організації освіти, спрямовані на підвищення її якості через різноманітні форми міжнародної співпраці. Ключовим компонентом цього процесу називаємо саме формування іншомовної професійної компетентності, яка стає не просто додатковою перевагою, а необхідною умовою для успішного функціонування майбутніх фахівців у глобалізованому професійному середовищі. Особливої актуальності ця проблема набуває в контексті мистецької, зокрема музичної освіти, оскільки мистецтво, будучи універсальною мовою людства, природно долає культурні бар'єри та створює унікальні можливості для професійного розвитку через міжнародне співробітництво. Відповідно, заклади вищої освіти, які готують майбутніх фахівців мистецького профілю, активно інтегруються в міжнародну освітню систему. Цей процес, своєю чергою, висуває підвищені вимоги до іншомовної підготовки здобувачів освіти, їхньої здатності ефективно комунікувати в професійному середовищі, брати участь у міжнародних проєктах і повноцінно використовувати можливості академічної мобільності для професійного зростання.

Таким чином, актуальність дослідження формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізації вищої освіти обумовлена тим, що сучасні глобалізаційні процеси та інтеграція до світового освітнього простору вимагають від фахівців високого рівня володіння іноземними мовами для ефективного функціонування у міжнародному професійному середовищі. Особливої важливості ця проблема набуває у сфері музичного мистецтва: адже попри універсальність музичної мови, повноцінна участь у міжнародних проєктах, академічних обмінах та професійній

комунікації потребує належного рівня володіння іноземними мовами, особливо в умовах активної інтернаціоналізації вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми інтернаціоналізації вищої освіти та формування іншомовної професійної компетентності привертають значну увагу сучасних дослідників, які розглядають різні аспекти цих взаємопов'язаних процесів. Наукові розвідки останніх років демонструють багатовимірність та комплексність цієї проблематики, висвітлюючи як теоретико-методологічні засади, так і практичні аспекти впровадження міжнародних компонентів у систему вищої освіти. Так, Ф. Альтбах, І. Мигович, Дж. Найт, О. Нітенко та інші досліджують комплексну природу інтернаціоналізації вищої освіти, аналізуючи її рушійні сили (глобалізація, технологічний прогрес, зростання міжнародної конкуренції), різноманітні форми прояву (академічна мобільність, міжнародні освітні програми, інституційне партнерство) та основні напрями трансформації (зміни в навчальних програмах, методах викладання, організаційній структурі закладів вищої освіти) [2; 4; 7; 13].

Феномен інтернаціоналізації (від лат. *Inter* – між і *natio* – народ) науковці розглядають також як процес, коли творчі здобутки кожної нації, втілені в культурних цінностях – матеріальних, наукових, художніх – стають потужним джерелом збагачення надбань усього людства, виходять за межі національних кордонів і активно долучаються до міжнародної дійсності (М. Венде, О. Виговська, Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Мигович, А. Сбруєва, І. Степаненко, У. Тайхлер, О. Шипко). За М. Мнацаканяном, інтернаціоналізація розширює можливості народів, створюючи нові масштаби й межі діяльності та формуючи нові тенденції в суспільному житті, зокрема в такій динамічній сфері, як сучасний освітній простір [3, с. 43]. Дослідження І. Степаненка, О. Нітенко, Ю. Семенець та ін. розглядають інтернаціоналізацію вищої освіти як комплексну стратегію розвитку і національних систем вищої освіти, і окремих освітніх установ [1; 4]. Спираючись на наукові розвідки І. Мигович, можемо стверджувати, що цей процес передбачає системну інтеграцію міжнародного виміру в усі аспекти діяльності сучасних закладів вищої освіти [2; 13]. Важливо підкреслити, що інтернаціоналізація є не самоціллю, а стратегічним процесом, який спрямований на підвищення якості освіти й досліджень та підготовку студентів до життя і професійної діяльності в глобалізованому світі. Відповідно, слідом за цими дослідниками визначаємо основною ознакою інтернаціоналізації вищої освіти міжнародний характер діяльності закладів вищої освіти, що проявляє себе через розробку та впровадження міжнародних освітніх і дослідницьких програм, академічні обміни, міжнародні

наукові проєкти, створення міжнародних освітніх консорціумів та розвиток закордонних інституційних партнерств [8, с. 53].

Отже, інтернаціоналізація вищої освіти є системним процесом, що охоплює всі аспекти функціонування університетів: освітній процес, наукові дослідження, адміністративну діяльність у розрізі міжнародного співробітництва. Дослідники наголошують, що інтернаціоналізація виходить за межі традиційних форм міжнародної співпраці (студентська мобільність і спільні дослідницькі проєкти) та передбачає інтернаціоналізацію навчальних планів, розвиток транснаціональної освіти, міжнародних освітніх альянсів, впровадження міжнародних стандартів якості та ін. [9, с. 4; 10, с. 22; 11, с. 125]. Формування компетентностей XXI століття у здобувачів освіти та викладачів, розвиток міжкультурного взаєморозуміння та підготовка фахівців до роботи в міжнародному професійному середовищі набувають ключового значення.

Зауважимо, що незважаючи на беззаперечний загальний вплив інтернаціоналізації на вищу освіту, питання її впливу на формування іншомовної професійної компетентності в специфічних професійних сферах, зокрема музичному мистецтві, залишається недостатньо дослідженим. Таку недостатню вивченість питання розглядаємо як суттєвий недолік, оскільки в контексті музичної освіти інтернаціоналізація є стимулом не лише до опанування іноземних мов, а й до глибокого розуміння міжкультурної специфіки та міжнародних музичних традицій, що включає здатність орієнтуватися в різноманітних музичних стилях та жанрах, розуміти особливості виконавських традицій різних країн та шкіл, вміння адаптувати свої професійні навички до вимог міжнародного музичного середовища.

Як засвідчують дослідження [5, с. 119; 6, с. 187], формування іншомовної професійної компетентності в умовах інтернаціоналізації вищої освіти передбачає не лише розвиток мовленнєвих навичок, а й набуття здатності до міжкультурної комунікації через активний обмін знаннями та досвідом між представниками різних національних традицій. Особливої ваги це набуває в контексті музичної освіти, де іншомовна компетентність стає ключовим інструментом формування глобального музичного світогляду та розвитку здатності інтегрувати різноманітні культурні традиції у власну професійну діяльність. Участь у міжнародних заходах – майстер-класах, фестивалях, конкурсах і спільних проєктах – створює автентичне мовне середовище, де студенти-музиканти не лише вдосконалюють професійні навички, а й розвивають іншомовну компетентність у реальних комунікативних ситуаціях. Володіння іноземною мовою професійного спрямування стає необхідною умовою для повноцінної участі в міжнародних мистецьких

подіях, де відбувається активна фахова взаємодія з колегами з різних країн. Таким чином, формування іншомовної професійної компетентності є невід'ємною складовою підготовки сучасного фахівця мистецтва, що забезпечує його конкурентоспроможність у глобалізованому професійному середовищі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявний науковий інтерес до питання формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, зокрема, в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору сучасного закладу вищої освіти, низка аспектів залишається недостатньо розкритою. Зокрема, потребує подальшого вивчення механізм формування іншомовної професійної компетентності в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору сучасного закладу вищої освіти. Недостатньо дослідженими залишаються ефективні методики інтеграції міжнародних освітніх практик у процес підготовки фахівців музичного мистецтва. Актуальним є також вивчення ролі цифрових технологій у розвитку іншомовної професійної компетентності, також аналіз особливостей формування мотивації до вивчення іноземних мов у майбутніх фахівців музичного мистецтва та, відповідно, розробка ефективних педагогічних умов, що сприятимуть активному залученню здобувачів вищої освіти до міжнародної мистецької діяльності.

Мета статті полягає в аналізі процесу формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізації вищої освіти шляхом комплексного вивчення основних компонентів інтернаціоналізованого освітнього простору сучасного закладу вищої освіти, впровадження яких сприятиме підготовці здобувачів вищої освіти вказаного профілю до ефективної професійної діяльності в глобалізованому середовищі.

Виклад основного матеріалу. Сучасні глобалізаційні процеси у сфері вищої освіти та інтеграція європейських національних освітніх систем до Європейського освітнього простору (*European Education Area*) створюють нові виклики та можливості для розвитку освіти. Ці трансформаційні процеси суттєво впливають на збільшення ваги інтернаціоналізації у професійній підготовці фахівців різних галузей. Важливого значення набуває іншомовна професійна підготовка, яка не просто забезпечує розвиток додаткових компетентностей, стає а необхідною умовою успішної професійної діяльності в глобалізованому освітньому просторі. У контексті підготовки фахівців музичного мистецтва ця тенденція набуває актуальності, оскільки сама система підготовки фахівців музичного мистецтва дедалі більше інтегрується у світовий освітній простір, наближаючись до міжнародних

стандартів як за змістом, так і за параметрами. Така інтеграція потребує від національних систем вищої освіти всебічно підготовлених, компетентних фахівців, а від самих фахівців – високого рівня іншомовної професійної компетентності.

Концепт «інтернаціоналізація вищої освіти» досліджували науковці різних країн, зокрема Л. Борн (L. Bourn), М. Венде (Wende, M. van der), У. Тайхлер (U. Teichler); Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Мигович, А. Сбруєва, І. Степаненко, А. Чирва та інші. Основні положення теорії інтернаціоналізації – її рушійні сили, форми прояву, напрями трансформації та показники залучення освітніх установ – засвідчують різноманітність підходів до розуміння цього явища. За всіма різноманітними розуміннями та трактуваннями цього концепту стоїть спільна фундаментальна ідея: сучасна вища освіта має ґрунтуватися на універсальних здобутках, реалізовуватися через повагу до культурних відмінностей різних народів та формувати в молоді компетентності для налагодження й удосконалення міжкультурних контактів. Ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз сутнісних характеристик інтернаціоналізації у сфері вищої освіти представлено в наукових працях провідних зарубіжних дослідників. Серед них відзначимо роботи Ф. Альтбаха, який вивчає глобальні тенденції розвитку вищої освіти; Дж. Білен (J. Beelen), яка досліджувала, зокрема, і інституційні аспекти інтернаціоналізації; Ш. Бонда (Sh. Bond), який розглядає питання якості міжнародної освіти; а також М. Ван дер Венде (M. Van der Wende), який аналізував стратегічні підходи до впровадження окремих аспектів інтернаціоналізації в сучасних закладах вищої освіти. Значний внесок у розуміння процесів інтернаціоналізації зробили Е. Егрон-Полак (E. Egron-Polak), Р. Коелен (R. Coelen), Дж. Местенхаузер (J. A. Mestenhauer), Дж. Найт (J. Knight), Дж. Філден (J. Fielden), Дж. Худзік (J. K. Hudzik) та Р. Х'юз (R. Hughes). Їхні дослідження охоплюють широкий спектр питань: від теоретичного обґрунтування до практичної реалізації міжнародних освітніх програм та ініціатив.

У контексті музичної освіти процес інтернаціоналізації набуває особливого значення, оскільки спрямований не лише на підвищення якості освітніх послуг і дослідницької діяльності, а й на розвиток міжкультурного мистецького діалогу та збагачення творчого потенціалу майбутніх фахівців через взаємодію з різними музичними традиціями та школами. Ключовим аспектом стає формування глобального мистецького мислення, глобальної відповідальності та інтернаціональної полікультурної компетентності, що забезпечує майбутнім фахівцям музичного мистецтва ефективну взаємодію в міжнародному професійному середовищі. Таке розуміння інтернаціоналізації суголосне з позицією М. Ван дер Венде. У його

загальній концепції інтернаціоналізації вищої освіти, як і в контексті мистецької освіти ХХІ століття, наголошується на необхідності системних зусиль на національному та інституційному рівнях. Ці зусилля мають спрямовуватися на поступову переорієнтацію діяльності закладів вищої освіти відповідно до викликів глобалізації мистецького простору, культурних індустрій та міжнародного ринку праці у сфері мистецтва [14, с. 12].

Спираючись на вищезазначене, стверджуємо, що в умовах інтенсифікації міжнародних освітніх і культурних контактів, активізації академічної мобільності та розширення можливостей для міжнародного професійного співробітництва іншомовна компетентність стає не просто додатковою перевагою, а необхідною умовою успішної професійної реалізації фахівця. У мистецькій галузі володіння іноземною мовою відкриває широкі можливості для професійної комунікації та міжнародної співпраці, такі як: участь у мистецьких проєктах, фестивалях, конкурсах і стажуваннях, опанування оригінальних методик викладання, вивчення світового досвіду мистецької освіти тощо. Отже, сучасна музична освіта вимагає від фахівців не лише професійної майстерності, а й здатності до ефективної міжнародної комунікації. Відповідно, інтернаціоналізація в музичній освіті стає потужним ресурсом формування і розвитку іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва і ключовим фактором у модернізації іншомовної підготовки фахівців цього профілю. Вона сприяє природному засвоєнню іншомовної професійної термінології, розвитку комунікативних здібностей, формуванню міжкультурної компетентності, забезпечує системний підхід до формування професійної іншомовної компетентності. Цей процес, враховуючи міжнародні стандарти, сприяє інтеграції національних музичних традицій у світовий культурний простір та взаємозбагаченню виконавських шкіл і педагогічних практик.

Водночас ми не можемо відкидати об'єктивну реальність і говоримо, що іншомовна підготовка майбутніх фахівців музичного мистецтва стикається з низкою викликів у межах освітнього простору сучасного університету, обумовлених передовсім невідповідністю освітнього середовища специфіці професійної діяльності музикантів та процесу вивчення ними іноземної мови для професійного застосування.

На основі логіки викладення матеріалу нашої наукової розвідки та здійсненого емпіричного аналізу освітнього простору трьох експериментальних університетів – Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (м. Суми), Тернопільського національного

педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль) – ми можемо окреслити структуру та компоненти освітнього простору сучасного закладу вищої освіти, який здатний забезпечити ефективну іншомовну підготовку майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Стверджуємо, що освітній простір закладу вищої освіти, спрямований на формування іншомовної професійної компетентності фахівців, становить складну систему взаємопов'язаних компонентів: *просторово-предметного* (спеціалізовані аудиторії для музичних занять з іншомовним програмним забезпеченням), *соціально-партнерського* (комунікація та професійна взаємодія в міжкультурному музичному контексті) і *психодидактичного* (методики та технології іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва). Відповідно до специфіки професійної діяльності фахівців музичного мистецтва, ці компоненти реалізуються через інтеграцію лінгвістичної, музично-виконавської та педагогічної складових у цілісній системі іншомовної професійної підготовки. Розглянемо зазначені компоненти в їхньому взаємозв'язку з напрямом фахової підготовки музикантів.

Просторово-предметний компонент:

– матеріально-технічна база для формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, включаючи спеціалізовані музичні класи з аудіо- та відеообладнанням, інструментами, програмним забезпеченням для роботи з нотними текстами та аудіозаписами іноземними мовами;

– розвинена і структурована база закордонних навчальних і професійних практик, що включає співпрацю з провідними музичними закладами, концертними організаціями та освітніми установами для забезпечення всебічної практичної підготовки майбутніх фахівців з урахуванням міжнародного досвіду та сучасних вимог до професійної діяльності;

– наявність сучасних лінгафонних кабінетів, обладнаних комп'ютерних класів та інформаційно-комунікаційних систем, які забезпечують ефективну іншомовну підготовку майбутніх фахівців через інтерактивні технології навчання, онлайн-платформи та спеціалізоване програмне забезпечення;

– забезпечення доступу до сучасної наукової, методичної та навчальної літератури різними мовами через бібліотечні фонди університету, електронні бази даних, наукові журнали та інші інформаційні ресурси, що постійно оновлюються відповідно до потреб освітнього процесу та наукових досліджень;

– наявність умов для забезпечення різноманітних освітніх форматів іноземними мовами: неформальної освіти (майстер-класи, воркшопи, тренінги), дуальної освіти (поєднання навчання

з роботою), холістичної освіти (всебічний розвиток особистості), мовної освіти (курси іноземних мов, мовні клуби, тандем-навчання), а також інших інноваційних форм навчання, що відповідають сучасним освітнім тенденціям.

Соціально-партнерський компонент:

– характер та особливості професійної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу в контексті іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, включаючи викладачів, студентів, адміністративний персонал, а також представників міжнародних партнерських організацій та професійних музичних спільнот;

– соціальне партнерство закладу вищої освіти з закордонними музичними закладами, концертними організаціями, філармоніями, оперними театрами, музичними фестивалями та конкурсами, що сприяє професійному розвитку здобувачів вищої освіти через участь у спільних проєктах, майстер-класах, концертних виступах та забезпечує ефективну комунікацію у професійному музичному середовищі на міжнародному рівні;

– діяльність спеціалізованих служб університету, спрямована на підтримку іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва через: центри розвитку кар'єри (організація міжнародних стажувань, допомога у пошуку можливостей професійного розвитку за кордоном), мовні центри (додаткові курси іноземних мов, підготовка до міжнародних іспитів), соціальну службу (адаптація іноземних студентів, підтримка міжкультурної комунікації), психологічну службу (подолання мовного бар'єру, розвиток впевненості у професійному спілкуванні іноземною мовою), студентське самоврядування (організація міжнародних студентських обмінів, мовних клубів, крос-культурних заходів);

– соціокультурна діяльність суб'єктів вищої освіти у сфері музичного мистецтва, що включає організацію та проведення міжнародних музичних фестивалів, конкурсів, концертів, майстер-класів, творчих зустрічей з відомими музикантами, участь у міжнародних музичних проєктах та культурних обмінах, що сприяє розвитку іншомовної професійної компетентності та професійному зростанню майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Психодидактичний компонент:

– відображення у освітній програмі підготовки майбутніх фахівців вказаного профілю іншомовного компоненту через інтеграцію мовних курсів, спеціалізованих дисциплін іноземною мовою, міжнародних освітніх модулів, що забезпечують формування іншомовної професійної компетентності та готовність до міжнародної академічної мобільності;

– упровадження сучасних форм (інтерактивні заняття, проєктна робота, кейс-методи), методів (комунікативний, аудіо-лінгвальний, сугестивний),

технологій (мультимедійні, дистанційні, змішані) і підходів (компетентнісний, особистісно-орієнтований, діяльнісний) іншомовної підготовки майбутніх фахівців, що забезпечують ефективне формування їхньої іншомовної професійної компетентності;

– дидактична література, методичні рекомендації та інструктивно-методичні матеріали для організації аудиторної та самостійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, включаючи посібники з вивчення професійної лексики для різних музичних спеціальностей, навчально-методичні комплекси для розвитку навичок усного та писемного спілкування в контексті міжнародної музичної діяльності, аудіо- та відеоматеріали для вдосконалення навичок аудіювання професійного музичного дискурсу, електронні освітні ресурси для дистанційного та змішаного навчання тощо;

– методична система іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, що включає цілі, зміст, методи, форми та засоби навчання, спрямовані на формування їхньої іншомовної професійної компетентності; система ґрунтується на принципах професійної спрямованості, комунікативності, інтегративності та міжкультурної взаємодії, враховує специфіку музичної освіти та потреби міжнародної музичної спільноти, передбачає використання автентичних матеріалів та створення професійно-орієнтованих навчальних ситуацій для розвитку мовленнєвих навичок у контексті музичної діяльності.

Висновки. Інтернаціоналізацію вищої освіти визначаємо як глобальну тенденцію трансформації сучасного освітнього простору та потужний каталізатор якісних змін у професійній підготовці майбутніх фахівців музичного мистецтва. Ключовим аспектом цього процесу називаємо його вплив на формування іншомовної професійної компетентності, що створює підґрунтя для ефективної міжкультурної комунікації та професійного зростання майбутніх фахівців у міжнародному контексті.

У межах діяльнісного підходу до аналізу даних розглядаємо цей процес як комплекс міжнародних заходів, який – у контексті підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва – охоплює: програми мобільності для студентів-музикантів і викладачів-виконавців; міжнародні мистецькі партнерства та проекти; спільні дослідницькі ініціативи в галузі музичної освіти; залучення й навчання іноземних студентів у національних музичних академіях; організацію міжнародних майстер-класів і творчих майстерень; участь у міжнародних фестивалях і конкурсах; надання освітніх послуг в інших країнах через очне чи віртуальне (дистанційне) навчання, зокрема онлайн-консультації з відомими виконавцями та педагогами. За

результатами аналізу особливу увагу зосереджуємо на міжкультурному обміні виконавськими традиціями та методиками викладання. Такий обмін сприяє взаємозбагаченню національних музичних шкіл і формуванню глобального мистецького освітнього простору.

На основі здійсненого комплексного аналізу стверджуємо, що *іншомовна професійна компетентність майбутніх фахівців музичного мистецтва – це інтегративна особистісно-професійна характеристика фахівця, що відображає здатність здійснювати ефективну професійну комунікацію іноземною мовою в міжкультурному музично-освітньому просторі, яка включає лінгвістичні знання, професійно-комунікативні вміння, соціокультурну обізнаність та готовність до професійного саморозвитку в міжнародному контексті.*

Провідною умовою формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців мистецтва в умовах інтернаціоналізації вищої освіти визначено створення інтернаціоналізованого освітнього простору в закладі вищої освіти, що забезпечує ефективну іншомовну підготовку майбутніх фахівців музичного мистецтва через інтенсивну мовну практику та міжкультурну комунікацію. Такий простір стимулює професійну мотивацію завдяки активному залученню студентів до міжнародних музичних проєктів, майстер-класів, конференцій та інших форм професійної взаємодії з представниками світової музичної спільноти.

Подальші дослідження можуть бути зосереджені на таких аспектах:

– дослідження ефективності міждисциплінарного підходу у формуванні іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва через інтеграцію знань із лінгвістики, музикознавства, педагогіки та культурології в умовах інтернаціоналізації освітнього простору;

– розробка та експериментальна перевірка педагогічних моделей формування іншомовної професійної компетентності через інтеграцію міжнародних компонентів у музичні програми, включаючи створення спеціалізованих мовних курсів для музикантів, організацію міжнародних майстер-класів іноземними мовами, участь у міжнародних фестивалях та конкурсах з використанням іноземних мов, а також розвиток академічної мобільності з акцентом на мовну підготовку;

– розробка та впровадження спеціальних освітніх компонентів для розвитку іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, з урахуванням міжнародних освітніх стандартів, інноваційних технологій та потреб глобального мистецького середовища;

– дослідження впливу цифрових технологій на розвиток іншомовної професійної компетентності майбутніх музикантів, включаючи використання

штучного інтелекту для вдосконалення вимови, віртуальної реальності для симуляції міжнародних виступів та хмарних платформ для онлайн-співпраці з іноземними музикантами;

– розробка моделей партнерства між закладами вищої освіти, музичними установами та міжнародними мистецькими організаціями для реалізації спільних проєктів, академічних обмінів та міжнародних творчих ініціатив, що сприятиме розвитку іншомовної професійної компетентності студентів-музикантів через безпосередню участь у міжнародних дослідницьких та мистецьких проєктах, концертних виступах та майстер-класах із залученням іноземних фахівців.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: методичні рекомендації. Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Сікорська, І. Степаненко, О. Шипко. Київ, 2016. 158 с.
2. Мирович І.В. Internationalization Process as a Way to Ensure Quality of Higher Education in Ukraine. *Освіта та педагогічна наука*. 2018. № 1 (168). С. 17–25.
3. Мнацаканян М.О. Про інтегральної теорії національно-етнічної спільності. *Социс*. 1999. № 9. С. 65.
4. Нітенко О.В. Інтернаціоналізація вищої освіти як фактор розвитку університету. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 2 (10). URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/13#.VS6G9vmsXZc>.
5. Павелків К.М. Формування рефлексивної культури у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя іноземної мови. *Проблеми підготовки сучасного вчителя: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Умань, 2015. Вип. 11. С. 117–123.
6. Павелків К.М. Філософія діалогу як методологічна основа іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах університету. *Збірник наукових праць УДПУ. Педагогічні науки*, 2018. Вип. 2. С. 185–196.
7. Altbach Ph.G., Knight J. The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities. *Journal of Studies in International Education*. 2007. Vol. 11. No. 3/4. P. 290–305.
8. Beelen J., De Wit H. Internationalization revisited: New dimensions in the internationalisation of higher education. Amsterdam: Center for Applied Research on Economics and Management, 2012. 153 p.
9. Bond Sh., Qian J., Huang J. The Role of Faculty in Internationalizing the Undergraduate Curriculum and Classroom Experience. *CBIE Research*, 2003. No. 8. P. 1–19.
10. Knight J. Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales. *Journal of Studies in International Education*. Amsterdam: SAGE Publications, Spring, 2004. Vol. 8. № 1. P. 5–31.
11. Knight J. New Rationales Driving Internationalization. *Journal of Studies in International Education*. Amsterdam: SAGE Publications, 2005. Vol. 9. № 2. P. 121–136.
12. Knight J. Concepts, Rationales, and Interpretive Frameworks in the Internationalization of Higher Education. *The SAGE Handbook of Intercultural Competence* / ed. by D. K. Deardorff. SAGE Publications, 2012. P. 27–42.
13. Myhovich I. Redefining the System of Higher Education in Ukraine Within the Context of the Internationalization Process: Practical Rationale. *Science and Education A New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. V.70 (170). P. 36–39.
14. Van Der Wende M., Kalvermark T. Missing Links: The Relationship Between National Policies for Internationalization and Those for Higher Education in General. *National Policies for the Internationalization of Higher Education in Europe*. Stockholm, 1997. P. 10–31.